

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorn vid Kungsholmens grundskola
ulf.berg@stockholm.se

Beslut för fritidshem, grundskola och grundsärskola

---

efter tillsyn av Kungsholmens grundskola
i Stockholms kommun

Tillsyn i Kungsholmens grundskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kungsholmens grundskola besöktes av Skolinspektionen den 31 januari 2013.

Fakta om skolan

Kungsholmens grundskola ligger i kommundelen Kungsholmen i Stockholms kommun. Skolan bildades år 2010 genom en sammanslagning av Fridhems-skolan och Stadshagsskolan. Idag är Kungsholmens grundskola en skolenhet bestående av två skolbyggnader. Den ena skolbyggnaden innefattar förskoleklass, grundskola och grundsärskola årskurs 1-4 samt fritidshem. Den andra skolbyggnaden innefattar grundskola och grundsärskola årskurs 5-9 samt öppen fritidsverksamhet för elever i årskurs 4-6. På skolan finns tre särskilda undervisningsgrupper och tre klasser för grundsärskoleelever. Skolan tar även emot nyanlända elever. På skolan finns totalt cirka 750 elever, varav 17 är elever i grundsärskolan.

Kungsholmens grundskolas ledningsgrupp består av en rektor och fem biträdande rektorer på deltid. En av de biträdande rektorerna har ansvar för förskoleklassen, fritidshemmet och öppen fritidsverksamhet. En annan av de biträdande rektorerna har ansvar för årskurs 1-4. En tredje biträdande rektor har ansvar för grundsärskola och undervisning för elever i behov av särskilt stöd inklusive de särskilda undervisningsgrupperna. En fjärde biträdande rektor har ansvar för årskurserna 5-9 och den femte för projektering av en ny skolbyggnad samt för ombyggnation.

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 nådde 75 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Det är högre än för riket där motsvarande siffra var knappt 72 procent. För ämnet svenska/svenska som andraspråk visar Skolverkets statistik att 81 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov. Även detta är högre än motsvarande siffra för både kommunen och riket. Någon sammanställning av de samlade kunskapsresultaten i slutet av grundskolans årskurs 3 kunde skolan inte uppvisa.

För årskurs 6 visar Skolverkets statistik för år 2012 att 87 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i engelska, vilket är i paritet med rikets samlade resultat. I matematik nådde 84 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, vilket är bättre än genomsnittet i riket på 79 procent. I ämnet svenska/svenska som andraspråk nådde 67 procent kravnivån på samtliga delprov, vilket är lägre än för riket där 80 procent av eleverna nådde kravnivån. Någon sammanställning av de samlade kunskapsresultaten i slutet av grundskolans årskurs 6 kunde skolan inte uppvisa.

Enligt Skolverkets nationella statistik för Kungsholmens grundskola år 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 233 meritvärdespoäng i årskurs 9, jämfört med 211 poäng för riket. Under de senaste tre åren har meritvärdet på skolan sjunkit något. Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde målen i alla ämnen läsåret 2011/12 var 83 procent. Motsvarande siffra för kommunen var drygt 76 procent och för riket drygt 77 procent. Resultaten har försämrats något under de senaste tre åren. Andelen elever behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesförberedande program år 2012 var 91 procent, i jämförelse med rikets 87 respektive 88 procent. Även dessa resultat har försämrats något mellan år 2011 och 2012.

Enligt rektorn nådde alla elever i grundsärskolan kunskapskraven i hög utsträckning, men någon sammanställning av de samlade kunskapsresultaten i slutet av grundsärskolans årskurs 6 kunde skolan inte uppvisa.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Kungsholmens grundskola visar att eleverna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt. Trots detta har en liten nedgång i kunskapsresultaten skett under senare år. Resultaten behöver framförallt förbättras i ämnet svenska/svenska som andraspråk i årskurs 6. Ett förhållande som skolan själva har identifierat utifrån en analys av de olika delproven i ämnet. Därför har skolan under hösten 2012 satsat ytterligare på till exempel läs- och skrivutveckling i de lägre årskurserna. Vad gäller verksamheten i fritidshemmet bedömer Skolinspektionen att den stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Skolan bedriver ett aktivt kvalitetsarbete. Enligt skolans egen analys av måluppfyllelsen framgår att skolan behöver förbättra resultaten främst i svenska/svenska som andraspråk, matematik och kemi. Insatser har satts in för att stärka undervisningen i dessa ämnen. Skolan har en vision av hur utbildningen ska utvecklas och arbetar för att förbättra arbetsgången kring det särskilda stödet och anpassningen av undervisningen efter elevernas olika behov. En del av kvalitetsarbetet har bestått i att anpassa fritidshemmets och förskoleklassens verksamhet efter den nya läroplanens krav. Skolan följer upp och analyserar alla enskilda elevers resultat. För att kunna vidta tillräckliga åtgärder krävs dock att skolan utvecklar en mer samlad analys av kunskapsresultaten utifrån övergripande kunskapssammanställningar över de ämnen där det finns nationella kunskapskrav.

Skolinspektionen bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och ett system för att ge särskilt stöd. I grundsärskolan har åtgärdsprogram börjat utarbetas för elever i behov av särskilt stöd men ännu inte för alla elever som ges särskilt stöd. De individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen har granskat uppfyller inte författningarnas krav. Vidare kunde Skolinspektionen konstatera att för grundsärskolans elever har inga skriftliga omdömen getts. Därmed behöver planerna med tillhörande skriftliga omdömen utvecklas så att eleverna och deras vårdnadshavare fortlöpande ges bättre information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

De elever som inte når kunskapskraven i slutet av årskurs 9 i ett ämne i grundskolan ska enligt skollagen få en skriftlig bedömning som beskriver elevens kunskapsutveckling i ämnet. Sådana skriftliga bedömningar har inte upprättats för de elever som fick slutbetyg våren 2012.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 27 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utarbeta åtgärdsprogram för alla grundsärskoleelever i behov av särskilt stöd.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

För alla elever i behov av särskilt stöd i grundsärskolan finns inte åtgärdsprogram upprättade. Av intervjun med rektorn framgår dock att åtgärdsprogram håller på att upprättas för dessa elever.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram i grundsärskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Utarbeta skriftliga bedömningar av elevens kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.
- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna beskriver elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

- Se till att det av de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

I skollagen anges att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ska ges i om ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne i grundskolan.

Rektorn uppger att eleverna som avslutat årskurs 9 våren 2012 inte har fått några sådana bedömningar trots att det funnits elever som lämnat skolan med icke godkända betyg.

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16) anges att de skriftliga omdömena bör utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper och kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen från år 2012. I vissa ämnesomdömen görs enbart en markering om det är osäkert om eleven beräknas nå kunskapskraven eller om eleven troligen når kraven. Inga kommentarer ges i övrigt. I vissa fall framgår inte heller kunskapsutvecklingen utan det ges bara en beskrivning vad eleven arbetat med för moment. För särskoleeleverna ges inga skriftliga omdömen alls, även om rektorn uppger att eleverna kontinuerligt ges muntlig information om kunskapsutvecklingen. Det saknas således en tydlig information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid tydligt vilka insatser som skolan behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. I en av planerna som finns för en yngre elev är skolans åtgärd "träna i skolan". Fokus läggs ofta på vad eleven ska göra och inte vilka insatser skolan har planerat att genomföra i förhållande till de nationella kraven för att hjälpa eleven i sin kunskapsutveckling. I det exempel som Skolinspektionen tagit del av för elever i årskurs 9 saknas den framåtsyftande delen av den individuella utvecklingsplanen som ska ange en planering för elevens fortsatta arbete mot läroplanens mål.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom området bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13, 22 §§, 11 kap. 16 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet sammanställer och analyserar de samlade kunskapsresultaten på skolenivå.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn ska också skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I intervju med rektorn framkommer att alla elevers individuella resultat diskuteras och analyseras av skolledningen. Någon sammanställning av kunskapsresultaten i slutet av årskurserna 3 och 6 i de ämnen där kunskapskrav/mål i grund- och grundsärskola finns kan dock skolan inte uppvisa. Rektorn beskriver att utifrån resultaten på individnivå får skolledningen en övergripande bild av kunskapsresultaten på enhetsnivå. Han anger dock att de samlade kunskapsresultaten inte har sammanställts och analyserats av skolledning och personal på ett nog strukturerat sätt och att detta kan utvecklas.

Utredningen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-7 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Varje enskild verksamhet framgår inte tydligt av planen mot kränkande behandling och de åtgärder och redogörelser som anges är inte anpassade utifrån varje verksamhets specifika behov och förutsättningar.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2011:10) anges att arbetet bör bedrivas så att den återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens plan mot kränkande behandling som gäller för fritidshemmet, förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Enligt rektorn görs årligen kartläggningar för att identifiera behov av åtgärder i respektive verksamhet och rektorn beskriver även att det delvis råder olika förutsättningar i skolan i förhållande till fritidshemmet. Trots detta utgår inte planen från fritidshemmets skilda förutsättningar och behov och de åtgärder som beskrivs är därmed inte heller anpassade utifrån dessa.

Med anledning av att planen mot kränkande behandling i övrigt motsvarar författningarnas krav och värdegrundsarbetet är aktivt bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Mats Peterson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).